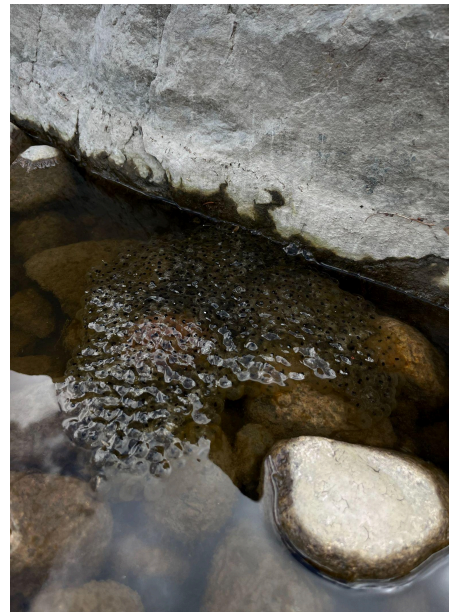

Vantaan purotalkkarit 2026

Loppuraportti

Juliana Häkkilä & Hanna Lintunen

Sisältö

1. Johdanto.....	3
1.1 Purojen suojelutyö Vantaalla.....	3
1.2 Vantaan puroluonto.....	4
1.4 Purotalkkarien työtehtävät.....	5
2. Puroympäristöjen siistiminen.....	6
2.1 Kylmäoja.....	7
2.2 Mätäoja.....	9
2.3 Tervaoja.....	10
2.4 Krakanoja.....	10
2.5 Kattilaoja.....	10
2.5 Mustikkasuonoja.....	10
2.6. Rekolanoja.....	10
3. Taimenen pienpoikastarkkailut.....	11
4. Kunnostukset.....	12
4.1 Kutusoraikkojen kunnostukset.....	12
4.2 Vaellusesteiden poistot.....	13
5. Puroympäristöjen lajikartoitus.....	14
5.1 Kasvillisuus.....	14
5.2 Kalat.....	15
5.3 Pohjaeläimet.....	16
5.4 Vieraslajit.....	17
6. Talkoot.....	17
6.1 Kutusoraikkotalkoot.....	17
6.2. Vieraslajitalkoot.....	18
6.3 Yhteenveto kesän talkoista.....	20
7. Muut työtehtävät.....	21
8. Yhteenveto.....	22
Lähteet.....	23
Liitteet.....	26
Liite 1. Kasvit.....	26
Liite 2. Kalat.....	28
Liite 3. Pohjaeläimet.....	28
Liite 5. Muut havaitut lajit.....	29
Liite 6. Rytöpadot.....	30
Liite 7. Soraikkokunnostukset.....	30

1. Johdanto

Vantaan purotalkkareina toimivat vuonna 2026 maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Hanna Lintunen sekä ympäristötieteiden maisteri Juliana Häkkilä (Kuva 1.). Purotalkkarien työjakso sijoittui tänä kesänä välille 4.5.–2.8.2026. Kyseessä oli jo kymmenes kesä purotalkkaritoimintaa Vantaalla.

Purotalkkarien työtehtävät koostuivat Vantaan pienvesien siistimisestä, vaellusesteiden kartoittamisesta ja purkamisesta, taimenen kutusoraikkojen ja poikaskivikkojen huoltamisesta ja rakentamisesta, lajihavainnoinnista, vieraslajien kitkennästä sekä vieraslaji- ja soraikkotalkoista. Tärkeä osa purotalkkarien työtehtävää oli myös levittää ympäristötietoisuutta viestimällä purotalkkaritoiminnasta sosiaalisen median kanavilla. Purotalkkarit osallistuivat satunnaisesti myös kaupungin muihin avustaviin työtehtäviin.

Kesän aikana purotalkkarit kunnostivat yksin ja yhdessä 26 kutusoraikkaa, keräsivät 154,3 kilogrammaa roskaa, kitkivät 602,5 kilogrammaa vieraslajeja ja toivat paikallisia toimijoita yhteen talkoiden merkeissä.

Kuva 1. Kesän 2026 purotalkkarit Juliana Häkkilä (vasemmalla) ja Hanna Lintunen (oikealla).

1.1 Purojen suojelutyö Vantaalla

Purotalkkaritoiminta täytti tänä vuonna kymmenen vuotta, sillä se käynnistettiin Vantaalla purojen ja jokien teemavuonna 2016 (Vantaan kaupunki, ei pvm.). Purotalkkarien rooli purojen suojelutyössä on merkittävä niin pienvesien kunnossapidon kuin ympäristötietouden lisäämisen kannalta. Purojen suojelulla pyritään niin ikään suojelemaan uhanalaisten vaelluskalojen kuten taimenen (*Salmo trutta*) ja lohen (*Salmo salar*), elinympäristöjä ja turvaamaan niiden vaellusmahdollisuudet mereen ja takaisin kutemaan. Purojen suojelu on tärkeää myös siksi, että puroekosysteemit tasaavat tulvia, luovat ekologisia käytäviä ja toimivat tärkeinä mikroilmastoina muun muassa kirjolle hyönteislajeja (Tolonen ym., 2019). Kaupunkipurot ovat myös tärkeitä viihtyisyyden lisääjiä tarjoten kaupunkilaisille virkistysmahdollisuuksia ja luoden maisemallista arvoa (Huhta & Hämäläinen, 2020).

Kansallinen vesilaki korostaa pienvesien suojelua. Puroja ja muita pienvesiä suojelevat myös muut lait, kuten metsä- ja luonnonsuojelulait (Tolonen ym., 2019). Kaupunkipurot kärsivät usein muun muassa eroosiosta, vedenlaadun huononemisesta sekä suurista virtaamavaihteluista (Huhta & Hämäläinen, 2020). Kaupungin purojen suojelutyössä pyritään pienvesien tilaa parantamaan niitä kunnostamalla sekä ennallistamalla. Vantaalla on käynnissä tai hiljattain valmistunut useita merkittäviä padonpurku- ja koskien ennallistamishankkeita vaelluskalakantojen elvyttämiseksi ja pohjaeläinten tilan parantamiseksi. Esimerkiksi Kirkonkylänkosken pato purettiin osittain vuonna 2025 ja Tikkurilankosken pato vuonna 2019 (Parikka, 2019; Vantaan kaupunki, 2026) . Kaupungin tavoitteena on purkaa kaikki kalojen kulkua estävät padot kaupungin alueelta.

1.2 Vantaan puoluonto

Vantaalla ei ole laajoja yhtenäisiä vesialueita, vaan kyseessä on kahden jokilaakson kaupunki pienine järvineen, lampineen ja virtavesineen. Maaseutumaisempaa maisemaa halkovaa Vantaanjokilaaksoa luonnehtivat laajat savitasangot sekä pienet joet ja purot, kun taas eteläisistä osistaan puistomainen Keravanjokilaakso kulkee rakennetussa ympäristössä (Muukka ym. 2024).

Valtaosa Vantaan puroista edustaa luontotyyppiltään äärimmäisen uhanalaisia savimaiden puroja (Vantaan karttapalvelu 2026, YM 2026). Savimaiden puroille tyypillisiä ominaisuuksia ovat runsas meanderointi ja eroosioherkkyys, mikä häiritsee rantakasvillisuuden ja sammalkasvuston kehittymistä (Lammi ym., 2018). Levälaiduntajien ja suodattajien osuus jää tyypillisesti pohjaeläimistössä matalaksi, sillä savisameus heikentää perustuotantoa ja suodattamista. Tyypilliseen savimaiden purojen kalalajistoon kuuluvat muun muassa taimen (*Salmo trutta*), pikkunahkiainen (*Lampetra planeri*), made (*Lota lota*), kivennuoliainen (*Barbatula barbatula*), törö (*Gobio gobio*), seipi (*Leuciscus leuciscus*) ja säyne (*Leuciscus idus*) (Lammi ym., 2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarviossa 2018 savimaiden purojen ja pikkujokien kehityssuunta arvioitiin heikkeneväksi (Lammi ym., 2018). Niitä uhkaavat rehevöityminen ja likaantuminen sekä vesirakentaminen, ojitus, ilmastonmuutos ja vieraslajit.

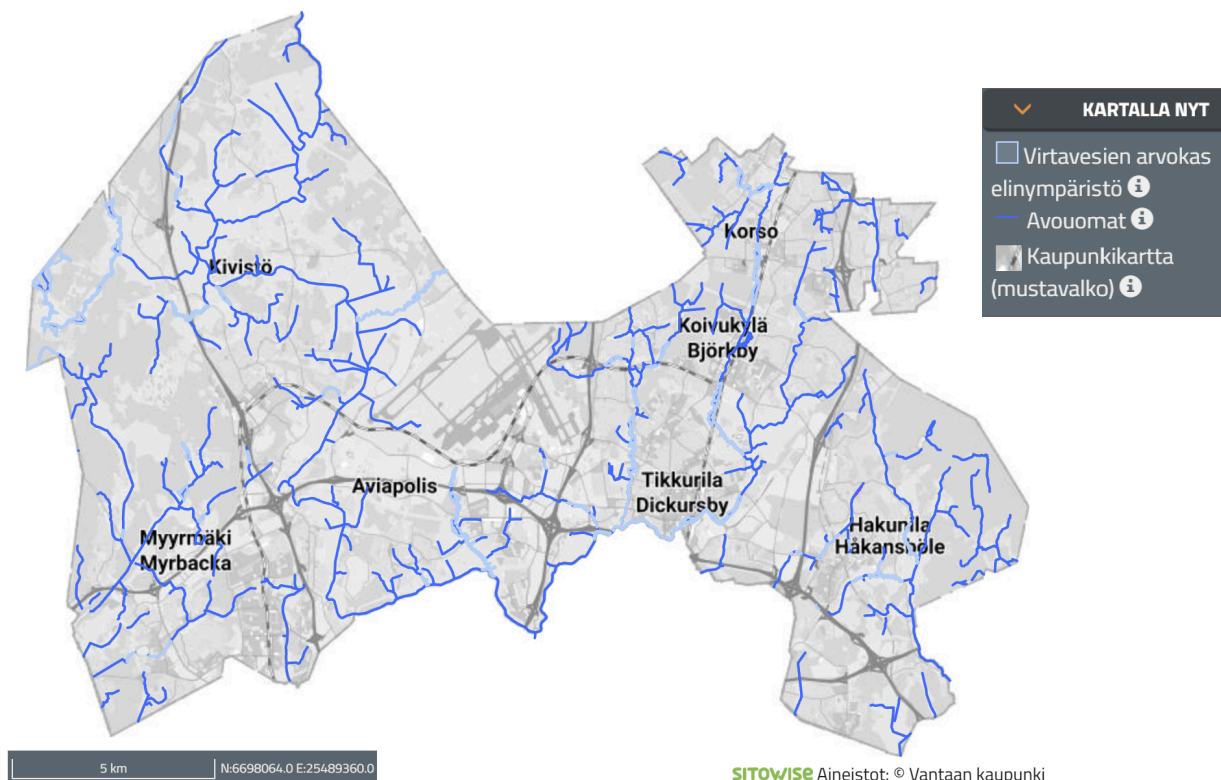
Purotalkkareiden toiminta painottuu taimenen lisääntymisen kannalta merkittävimpiin Vantaan puroihin, jotka ovat Kylmäoja, Rekolanoja ja Krakanoja (tunnetaan myös Pakkalanpurona). Kylmäoja ja Rekolanoja kaikkine haaroineen ovat monipuolisia luontokokonaisuuksia ja luontaisia pohjois-eteläsuuntaisia ekologisia yhteyksiä (Ojala, 2018; Rantalainen, 2019). Molemmat näistä Keravanjokeen laskevista puroista ovat latvaosiltaan lähdevaikutteisia, mikä laskee niiden veden lämpötilaa ja turvaa veden riittävyttä kuivinakin aikoina (Rantalainen, 2019; Vantaan karttapalvelu, 2026). Vantaanjokeen laskeva Krakanoja on sekin latvaosiltaan lähdevaikutteinen (Vantaan karttapalvelu, 2026). Taimen lisääntyy kaikissa mainituissa kolmessa purossa, mutta lisääntymismenestys on ollut heikompaa vedenlaatuongelmista kärsineessä Krakanojassa (Mikkonen & Kähkönen 2025; Honkanen & Lahin 2024; Haaranen & Suninen 2023; Hietanen & Laurila 2022; Sireeni & Virtanen 2021).

Taimenen kannalta keskeisimpien purojen lisäksi myös muita merkittäviä puroja on pyritty hoitamaan ajan salliessa, sillä Vantaan vesistöissä esiintyy muun muassa useita luontodirektiivissä mainittuja akvaattisten elinympäristöjen ja rantojen lajeja. Näitä ovat esimerkiksi vuollejokisimpukka (*Unio crassus*), viitasammakko (*Rana arvalis*) ja saukko (*Lutra lutra*) sekä useat sudenkorennot, kuten kirjojokikorento

(*Ophiogomphus cecilia*), lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) ja sirolampikorento (*L. albifrons*) (Huttunen, 2023).

1.4 Purotalkkarien työtehtävät

Purotalkkarien työtehtävät sijoittuivat Vantaan virtavesien ympäristöön (kuva 2). Työtehtävät kesän alussa sisälsivät maastoon tutustumista, edellisvuosien kutosoraikkojen kunnon tarkastamista, jättipalsamin kitkentää sekä vesistöalueiden siistimistä roskista. Voimassa olleen kahluukiellon vuoksi toukokuun maastotyöt eivät vielä sijoittuneet itse uomiin vaan niiden ympäristöön. Vantaankoskessa, Mustakoskessa ja Tikkurilankoskessa kahluukielto oli vuonna 2026 voimassa aikavälillä 21.9.–15.6. Muissa koskissa kahluukielto oli astunut voimaan jo 1.9. Kahluukiellon päättymisen jälkeen purotalkkarien työtehtävät painoittuivat enemmän itse uomiin kutosoraikkoja kunnostamalla.

Kuva 2. Purotalkkarien toimialue. Vantaan karttapalvelu 2026.

2. Puroympäristöjen siistiminen

Purotalkkarien kesä alkoi puroympäristöjen siistimisellä, joka oli helpointa rantakasvillisuuden ollessa vähäisintä kasvukauden alussa. Vuonna 2026 kevät oli alkanut poikkeuksellisen aikaisin, joten kasvillisuus oli ehtinyt purotalkkarien ensimmäisten työviikkojen jälkeen jo niin korkeaksi, ettei roskatalkkoita voitu enää järjestää. Puroympäristöjen siistimistä jatkettiin kuitenkin kesän aikana muun työn ohessa. Roskamäärät mitattiin käsikäyttöisellä vaa'alla, joka antoi tarkemman tiedon roskan määrästä kilogrammoina. Kesän aikana purotalkkarit keräsivät uomista ja niiden läheisyydestä yhteensä 154,3 kg roskaa. Yleisimpiä virtavesien ympäristöistä löytyneitä roskia olivat muun muassa elintarvikepakkaukset, tupakantumpit ja nikotiinipussit, lasten lelut, renkaat ja rakennusjäte. Erityisesti lautta, pressuja ja eurolavoja löytyi useammasta kohteesta. Erikoisempia kesän aikana löydettyjä roskia olivat ajoneuvon runko (kuva 3.), puukkosaha, kirves, paloportaot sekä kassallinen kupariputkia.

Kuva 3. Kylmäojasta nostettu ruosteinen ajoneuvon runko.

2.1 Kylmäoja

Kylmäoja oli monin paikoin roskainen. Roskaisin alue oli Ristisillanlampien alapuolella Araliatien kohdalla. Kyseiseltä alueelta löytyi paikoin huumeneuloja, muoviroskaa, elintarvikepakkauksia ja muuta kertakäyttöistä jätettä. Purotalkkarit löysivät samalta alueelta pari erityisen roskaista aluetta, jotka sijoittuivat puron kaarteisiin. Yhdessä kohdassa puro oli täynnä pantillisia pulloja, puu- ja rakennusjätettä sekä pressun palasia. Toisessa kohdassa purotalkkarit löysivät majan, jonka ympäristö oli erittäin roskaantunut. Majan ympäristöstä löytyi niin ikään elintarvikepakkauksia, puu- ja rakennusjätettä sekä myös SER-jätettä (kuva 4). Simonkylästä Maitikkapuistosta löytyi myös siltarakennelma, josta poistettiin eurolava, lautoja ja aitatolppia (kuva 5).

Kuva 4. Maja Kylmäojalla

Kuva 5. Siltarakennelma Maitikkapuistossa Kylmäojalla

Puutarharannan matonpesupaikan jättipalsamitalkoiden yhteydessä purotalkkarit siivosivat myös puron kaarteesta roskia. Puron pohjamutiin oli vajonnut suuri matto, jota ei ensimmäisellä siivouksella saatu nostettua purosta. Maton lisäksi purosta löytyi mm. koiran lelu ja elintarvikepakkauksia. Myös muualta Kylmäojasta löytyi roskaa erityisesti puron kaarteista, joissa saviaines oli imaissut roskat sisäänsä. Ilolassa puolestaan omakotitaloalueella puro oli erittäin roskainen. Vedestä nostettiin muun muassa nukke, runsaasti rikkoutunutta lasia, lautasen palasia, auton renkaan palasia, auton vanne, muovipusseja sekä lukematon määrä rakennusjätettä kuten koristelaatan palasia.

2.2 Mätäoja

Mätäojan luonnonsuojelualue oli yllättäen yksi kesän roskaisimmista alueista. Ensimmäisissä alueella järjestetyissä jättipalsamitalkoissa purotalkkarit löysivät alueelta majarakennelman, jonka ympäristö oli erittäin roskainen. Alueelta löytyi mm. akkukäyttöinen puukkosaha, lasia ja pantillisia tölkkejä sekä muovirooskaa (kuva 6). Asiasta ilmoitettiin myös eteenpäin, sillä roskaantuminen oli tapahtunut luonnonsuojelualueella. Purotalkkarit saivat Vantaan lähiluonto-oppailta vinkin maastosta löytyvästä kuparijätteestä, joka käytiin keräämässä talteen (kuva 7).

Kuparijätettä olikin useampi kilo. Myöhemmin kesäkuussa purotalkkarit palasivat siistimään Mätäojaa. Ojasta ja sen läheisyydestä kerättiin 11,5 kg sekajätettä sekä muun muassa kirves, metalliputkia, elintarvikepakkauksia ja runsaasti puumateriaalia.

Kuvat 6 ja 7. Mätäojan luonnonsuojelualueen roskaisuus yllätti. Alueelta löytyi mm. kuparisia putken pätkiä.

2.3 Tervaoja

Tervaojalla rytöjen purkamisen yhteydessä purotalkkarit keräsivät rytöihin jääneitä roskia yhteensä n. 2 kg. Roskat koostuivat pääasiassa elintarvikepakkauksista ja tupakantumpeista.

2.4 Krakanoja

Krakanoja oli erityisen roskainen Ylästöntien pohjoispuolelta. Purotalkkarit keräsivät alueelta useamman kilon roskaa. Yleisimmät roskat alueella olivat lasten lelut, muovinpalat ja styroksi. Luonnonsuojelualueelta löytyi myös hyväkuntoinen, joskin hieman rikkiäinen polkupyörä. Myöhemmin Vantaanjoen suulla olevan ison

rytöpadon purun yhteydessä vedestä poistettiin kahdella eri käynnillä yhteensä noin 10 kg sekajätettä ja muuta roskaa, kuten paloportaot, polkupyörä ja kävelysauva.

2.5 Kattilaoja

Kattilaoja sijaitsee Koivuhaassa, alueella, joka on logistiikkayritysten keskittymä. Purotalkkarit löysivät ojasta merkittävän määrän roskaa, lähinnä pakkausmateriaaleja ja muovipusseja yhteensä 12,5 kg. Myös ojaa ympäröivä maasto, erityisesti Niittypuiston ja Koivuhaan S-marketin sillan kohdalta, oli erittäin roskainen. Purotalkkarit keräsivät Niittypuistosta yhteensä 21 kg roskaa.

2.5 Mustikkasuonoja

Mustikkasuonoja oli roskaisin Karhuniitynojan risteyskohdassa. Purotalkkarit keräsivät alueelta useita pulloja ja tölkkejä, eurolavan ja muuta puumateriaalia, jakkaran, pyörän renkaan sekä runsaasti muovisia elintarvikepakkauksia.

2.6. Rekolanoja

Kutusoraikkojen kunnostamisen yhteydessä purosta poistettiin roskaa yhteensä 4 kg. Roskat koostuivat lähinnä elintarvikepakkauksista ja muovista.

3. Taimenen pienpoikastarkkailut

Taimenen pienpoikastarkkailua suoritettiin alkukesästä päiväsaikaan samanaikaisesti, kun purotalkkarit vierailivat viime vuosien kutusoraikoilla tarkistamassa soraikkojen kuntoa. Tänä kesänä purotalkkarit eivät siis tehneet erillisiä, ilta-aikaan sijoittuvia pienpoikastarkkailuja. Taimenen nollikkaita löytyi Kylmäojasta Kylmäojanhaarasta soraikolta Pkyk01a 12 kpl, Rekolanojasta soraikoilta Pre07a ja Pre05 yhteensä 5 kpl, Palo-ojasta (ent. Kirkonkylänoja) soraikoilta Pki02 ja Pki01 yhteensä 3 kpl ja Tervaojasta soraikolta Pte01 4 kpl. Sen sijaan Krakanojasta poikasia ei löydetty ollenkaan.

Edellisenä vuonna pienpoikastarkkailuja ei oltu tehty Kylmäojanhaaralla, mutta tänä kesänä kyseisellä soraikolla poikasia oli huomattavasti eniten. Kyseisen soraikon kunnostaminen ja tarkkailu voisi siis olla tulevien vuosien prioriteetti. Vantaan

karttapalvelun mukaan kyseisen soraikon lähettyvillä on lähde, joka puolestaan tukee taimenen poikasille suotuisia elinolosuhteita luomalla viileän ja hapekkaan elinympäristön (Romakkaniemi ym., 2020). Rekolassa Pre04–05 soraikoilla ei edellisinä vuosina oltu tehty pienpoikastarkkailua. Soraikot oli aiemmissa raporteissa merkitty alhaisen prioriteetin kohteiksi aseman läheisyyden vuoksi. Tällä kertaa Pre05-soraikoilta kuitenkin löytyi taimenen poikasia, joten tilannetta olisi hyvä seurata tulevana kesinä. Palo-ojan taimenen nollikastilanne vaikuttaa viimeisen parin vuoden aikana parantuneen hieman. Vuonna 2024 soraikoilla ei ole löydetty yhtään poikasta, mutta vuonna 2024 jo viisi ja kuluvana kesänä ainakin kolme.

Krakanojan nollikkaiden poissaoloa voi osittain selittää suuri rytöpato aivan Vantaanjoen suulla, joka on voinut vaikuttaa negatiivisesti emokalojen nousuun puroon. Selitys epäonnistuneelle kudulle löytyy todennäköisesti myös aiemmista veden laatuongelmista, kun Helsinki-Vantaan lentokentältä on valunut PFAS-yhdisteitä puroon (Vahtera & Männynsalo, 2022). Vuonna 2024 purosta löytyi glykolin hajoamismassaa, jonka on tunnettu kuluttavan hapen puroista (Helsingin Sanomat, 2024). Helsingin Sanomien artikkelin mukaan taimenen poikasia ei ole havaittu Krakanojassa vuosiin, vaikka emokaloja oli todistettusti noussut kutemaan. Uusimman Vantaanjoen yhteistarkkailu -julkaisun mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman valuma-alueen vesiluonnolle haitallisten PFOS- tai PFAS-yhdisteiden yhteispitoisuuksissa ei vuoden 2017 jälkeen ole havaittavissa selkeää muutosta. Raportissa mainitaan kuitenkin, että uusin mittaus osoitti Vantaanjokeen kohdistuneen selvästi lisää PFAS-kuormaa. Erityisesti Haltialan havaintopaikalla, johon myös Krakanoja laskee, PFAS-yhdisteissä oli havaittavissa selkeä nousu. Tämän lisäksi havaintopaikalla havaittiin uusia yhdisteitä kuten PFDA, PFUDA ja PFPeS (Vahtera ym. 2026). Edellä mainitut yhdisteet ovat ns. ikuisuuskemikaaleja, jotka kerääntyvät eliöihin ja kulkeutuvat sitä kautta myös ihmisiin. Joidenkin yhdisteiden on muun muassa epäilty häiritsevän kalojen hormonitoimintaa ja aiheuttavan niille kehitys-, lisääntymis- ja kasvuhäiriöitä. (Perkola ym., 2023).

4. Kunnostukset

Kesän aikana purotalkkarit kunnostivat virtavesiä monin tavoin. Näihin kuuluivat muun muassa rytöjen ja muiden vaellusesteiden poistamista, vanhojen

kutusoraikkojen kunnostamista sekä uusien rakentamista. Kunnostuksissa keskityttiin erityisesti taimenen kannalta tärkeisiin vesiin eli Kormuniitynojaan, Rekolanojaan, Tervaojaan ja Kylmäojaan. Sen lisäksi kunnostuksia tehtiin Krakanojalla, vaikka kyseisessä vesistössä taimenen kutu ei ole todistetusti onnistunut viimeisten vuosien aikana.

4.1 Kutusoraikkojen kunnostukset

Ennen kutusoraikon kunnostamista tai uuden soraikon rakentamista on hyvä kartoittaa olemassaolevien soraikkojen tilanne. Edellisten kesien purotalkkarit olivat merkinneet aikaisemmin kunnostetut soraikot Field Maps ja Google Maps -sovelluksiin. Purotalkkarien kesä alkoikin merkintöjen perusteella kutusoraikoilla vierailemalla, jolloin kiinnitettiin huomiota kutusoraikkojen kuntoon sekä ympäristötekijöihin kuten virtauksen suuruuteen ja veden sameuteen. Samanaikaisesti kartoitettiin kutusoraikkojen nollikastilannetta. Nollikas tarkoittaa ensimmäistä kesäänsä elävää taimenen poikasta.

Taimenen kutupaikan valintaan vaikuttavat pääasiassa seuraavat tekijät: pohjan laatu ja kaltevuus, veden syvyys sekä virrannopeus (Louhi ym., 2008). Jos virtausnopeus on matala, soraikot liettyvät tai hiekottuvat helposti. Liettynyt pohja tukahduttaa mädin kun taas liian kova virtaus saattaa huuhtoa mätimunat mukanaan. Oikein muotoillussa virtapaikassa vesi virtaa soran läpi tasaisesti ympäri vuoden, jolloin sora pysyy kuohkeana, hapekkaana ja puhtaana. Taimen kutee syksyisin ja hedelmöitetyt mätimunat pysyvät soraikossa seuraavaan kevääseen asti (Louhi & Mäki-Petäys., 2003). Kunnostusta tehdessä onkin hyvä miettiä myös talviolosuhteita sillä mätimunat voivat tuhoutua veden jäätyessä. Taimenen kutupaikan valintaan vaikuttaa myös soraikon raekoko. Pienemmät emot valitsevat usein pienemmän raekoon soraikot, kun isommat taimenet suosivat isomman raekoon soraikkoja. Tutkimusten mukaan soraikoissa on kuitenkin hyvä olla vaihtelevasti eri raekoon soraa, jos emokalojen kokoa ei tiedetä (Barlaup ym., 2008; Syrjänen ym., 2014).

Kutusoraikkojen kunto kartoitettiin alkukesästä ja kunnostuskohteet valittiin havaintojen perusteella. Kunnostustoimiin sisältyivät uuden soran lisääminen kutusoraikoille, vanhan soran kuohkeuttaminen ja muotoilu, poikaskivien lisääminen sekä uomien reunojen eroosiosuojaus. Kunnostetut soraikot löytyvät liitteestä 7.

4.2 Vaellusesteiden poistot

Kutusoraikkokunnostusten lisäksi puroja kunnostettiin poistamalla mahdollisia vaellusesteitä kuten puuaineksesta syntyneitä rytöpatoja. Vaellusesteiden poistamisella pyritään parantamaan vaelluskalojen luontaista liikkumista sekä virtavesien lajiston monimuotoisuutta ja vesien yhtenäisyyttä (Rinnevalli ym., 2021).

Lahoava puuaines on luonnon monimuotoisuudelle hyväksi, joten vaellusesteiden poistossa purotalkkarit pyrkivät poistamaan ainesta harkitusti. Rytöjen purussa isoimmat tukoksia aiheuttavat tukit ja muu puuaines poistettiin, jotta vesi lähtisi uudelleen virtaamaan. Poistettu puu joko kiilaamaan puroon taikka jättämään uoman reunoille tai lähiympäristöön. Ihmisen toiminnasta syntynyt puuaines, kuten laudanpätkät kerättiin talteen ja kierrätettiin asianmukaisesti.

Kahluukiellon päätyttyä kesäkuun loppu ja heinäkuun alku olivat sateisia, mikä vaikeutti rytöjen poistoa vedenpinnan ollessa korkealla. Toisaalta osa ensimmäisten työviikkojen aikana havaituista rydöistä oli myös poistunut luonnollisesti sateiden vaikutuksesta. Säiden parantuessa purotalkkarit pääsivät kuitenkin vihdoinkin rytöjen purkuun. Ensimmäiset rydöt purettiin Tervaojalta Mikkolasta. Kaksi rytöpatoa olivat helppo purkaa ilman lisävälineitä. Esimerkki purotalkkarien purkamasta rydöstä löytyy kuvasta 8. Loput kesän aikana puretut rytöpadot löytyvät liitteestä 6.

Kuva 8. Rytöpato ennen ja jälkeen raivauksen (Tervaoja, Mikkola).

5. Puroympäristöjen lajikartoitus

Kesän aikana purotalkkarit kartoittivat virtavesien lajistoa. Lajihavainnot tehtiin muiden työtehtävien ohessa, joten koottua listausta ei tule käyttää täydellisenä listana. Havainnointiin hyödynnettiin iNaturalist-sovellusta, joka on lajeja tunnistava tekoälypohjainen sovellus. Havaintoja tehtiin kasvillisuudesta, pohjaeläimistä sekä kaloista. Purotalkkarit keräsivät lajihavaintoja myös muista kuin edellämämainituista lajikategorioista kuten linnuista ja matelijoista. Kyseiset lajit löytyvät liitteestä 5.

5.1 Kasvillisuus

Usein havaittuja kasveja Vantaan purojen läheisyydessä olivat erilaiset putkilokasvit, heinät ja saniaisit jotka ovat yleensäkin yleisiä puronvarsilla (Tolonen ym., 2019, s. 16). Purojen varsilla yleisimmin havaittuja lajeja olivat muun muassa koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), nokkonen (*Urtica dioica*), ojasorsimo (*Glyceria fluitans*), lehtokorte (*Equisetum pratense*), mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), rentukka (*Caltha palustris*), rikkapalsami (*Impatiens parviflora*) ja jättipalsami (*Impatiens glandulifera*). Pienvesissä havaittuja kasvilajeja olivat esimerkiksi isoulpukka (*Nuphar lutea*), palpakot (*Sparganium spp.*),

leveäosmankäämi (*Typha latifolia*), kapeaosmankäämi (*Typha angustifolia*) ja purovita (*Potamogeton alpinus*). Liitteessä 1 on listattu havainnoituja kasvilajeja.

5.2 Kalat

Yleisimpiä havaittuja kaloja Vantaan virtavesissä olivat salakat (*Alburnus alburnus*), kivennuoliaiset (*Barbatula barbatula*) (kuva 9.), taimenen nollikkaat (kuva 10.) ja särki (*Rutilus rutilus*). Purotalkkarien kohteista lajihavaintoja tehtiin eniten Rekolanojalla ja Kylmäojalla. Kivennuoliaisen pienpoikasia löydettiin paikoin erittäin runsaasti. Esimerkiksi Tervaojalla purotalkkarit havaitsivat yhdellä kertaa kymmenittäin kivennuoliaisen poikasia. Hieman varttuneempia kivennuoliaisia löytyi runsain mitoin myös Krakanojalta, mikä oli yllättävää, sillä siellä taimenen kutu ei vaikuta onnistuneen useampaan vuoteen.

Kuva 9. kivennuoliainen Kylmäojalla

Kuva 10. Taimenen pienpoikanen

5.3 Pohjaeläimet

Tavanomaisimmat havaitut pohjaeläimet olivat purokatkat, limakotilot (kuva 11.) vesisiirat, erilaiset korentojen toukat ja hopeasepät. Tämän lisäksi puroissa havaittiin satunnaisesti myös mm. juotikkaita ja muita pohjaeläimiä (Liite 3). Erityisen paljon pohjaeläimiä purotalkkarit havaitsivat Iloassa soraikoilla Pkyk01b ja Pky01c. Purokatkoja löytyi myös yllättävistä paikoista, kuten Kylmäojassa Klökarsintien läheisyydessä olevan hulevesiputken suulta.

Kuva 11. Korvalimakotelo Kylmäojassa

5.4 Vieraslajit

Vantaalla esiintyviä erityisen haitallisia vieraskasvilajeja ovat muun muassa jättipalsami (*Impatiens glandulifera*), aasialaiset tattaret (esim. japanintatar (*Reynoutria japonica*) ja sahalinintatar (*R. sachalinensis*)), komealupiini (*Lupinus polyphyllus*), jättiputket (*Heracleum*) sekä viitapihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*). Haitallisiksi luokiteltuja vieraslajeja eläimistä ovat muun muassa aurinkoahven (*Lepomis gibbosus*), täplärapu (*Pacifastacus leniusculus*), espanjansiruetana (*Arion vulgaris*), minkki (*Neogale vison*) ja supikoira (*Nyctereutes procyonoides*). Vantaalla esiintyy myös vieraslajeja, joita ei ole määritelty haitallisiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi etelänruttojuuri (*Petasites hybridus*), valkokarhunköynnös (*Convolvulus sepium*) ja rotta (*Rattus norvegicus*).

Kesän aikana purotalkkarien useimmin havaitsemat vieraslajit olivat jättipalsami, rikkapalsami (*Impatiens parviflora*), komealupiini, valkokarhunköynnös ja viitapihlaja-angervo. Edellä mainittujen lisäksi purotalkkarit havaitsivat satunnaisesti muita vieraslajeja, kuten täplärapuja Multaojalla ja Kylmäojalla.

6. Talkoot

Talkootoiminta tarjoaa kaupunkilaisille mahdollisuuden osallistua matalan kynnyksen luonnonsuojeluun ja lähiympäristönsä hoitoon. Lisäksi se voi vähentää yksinäisyyttä ja lisätä yhteisöllisyyttä sekä edistää kestävämpien valintojen tekemistä arjessa kasvattamalla ympäristötietoisuutta ja vahvistamalla luontosuhdetta (Valkonen ym., 2020). Luonnossa vietetyn ajan tiedetään myös lisäävän niin fyysistä kuin psyykkistäkin hyvinvointia (Valkonen ym., 2020). Kaupunkilaisten aktivoiminen ja osallistaminen talkootoiminnalla sisältyykin esimerkiksi Vantaan vieraslajisuunnitelman 2026-2031 keskeisiin tavoitteisiin (Vantaan kaupunki, 2025).

Purotalkkarit järjestivät kesän aikana seitsemät talkoot, joista vieraslajitalkoita oli kuusi kappaletta ja kutosoraikkotalkoita yhdet.

6.1 Kutusoraikkotalkoot

Kesän ensimmäiset ja ainoat kutusoraikkotalkoot järjestettiin 7. heinäkuuta Kormuniitynojaalla yhteistyössä Hope worldwide Finland ry kanssa. Talkoisiin osallistui purotalkkareiden lisäksi 29 henkilöä. Talkoisiin osallistui myös ulkomaalaisia vieraita mm. Yhdysvalloista. Talkoissa lisättiin jo olemassa olevalle kutusoraikolle pko04 uutta soraa ja poikaskiviä. Vedenpinta oli sateiden jälkeen hyvin korkealla, joten puroon ei ollut talkoissa asiaa ja kivet heitettiin rannalta veteen. Purotalkkarit kävivät siistimässä ja muotoilemassa soraikon myöhemmin vedenpinnan ollessa matalammalla.

6.2. Vieraslajitalkoot

Vantaan kaupunki pyrkii aktiivisesti torjumaan vieraslajeja kaupungin oman vieraslajisuunnitelman mukaisesti (Vantaan kaupunki, 2025). Purotalkkarien järjestämät talkoot ovat osa kaupungin vieraslajitorjuntaa.

Purotalkkarit järjestivät kesällä 2026 yhteensä kuudet vieraslajitalkoot. Vieraslajien torjunnassa keskityttiin erityisesti purojen varsilla kasvavaan jättipalsamiin (kuva 12). Talkoiden lisäksi purotalkkarit torjuivat jättipalsamia kesän aikana myös keskenään.

Jättipalsami on Aasiasta kotoisin oleva nopeakasvuinen palsamikasvi, joka muodostaa tiheitä ja laajoja, yksilajisia kasvustoja syrjäyttäen alkuperäistä lajistoamme. Lisäksi sen näyttävät kukat kilpailevat pölyttäjäistä muiden kasvien kanssa, ja sen on todettu vähentävän monimuotoisuutta myös maan alla (Tanner & Gange, 2020).

Jättipalsamin siemenet leviävät erityisen tehokkaasti virtavesien välityksellä, minkä vuoksi se valtaa purojen ja jokien varsia. Hentojuurisena ja syksyisin kuolevana yksivuotisena kasvina se altistaa rantaviivan eroosiolle (Tanner & Gange, 2020). Eroosion myötä vesistöihin päätyvä hienojakoinen maa-aines puolestaan uhkaa esimerkiksi liettää kutusoraikkoja ja tukehduuttaa kehittyvän mädin.

Jättipalsamia torjumalla tehdään tilaa alkuperäiselle lajistolle ja suojellaan siten luonnon monimuotoisuutta. Jättipalsamin torjunta on verrattain helppoa, sillä se lisääntyy vain siemenestä ja hennon juuristonsa vuoksi se on helppo kitkeä käsin. Torjunta aloitetaan purojen varsilla yläjuoksulta alajuoksun suuntaan. Siemenkotia

sisältävät kukinnot kannattaa leikata suoraan jätessäkkiin tai jättää kokonaan torjumatta, sillä kypsyneet kodat aukeavat herkästi singoten siemenet useiden metrien päähän.

Kuva 12. Jättipalsami

Kesän ensimmäiset jättipalsamitalkoot järjestettiin yhteistyössä Lions Club Vantaa Vernissan kanssa Viertolassa toukokuun lopulla. Talkoisiin osallistui purotalkkarien lisäksi yhteensä 10 henkilöä. Talkoissa kitkettiin jättipalsamia yhteensä 59,8 kg. Talkooalue oli suurelta osin jättipalsamin peitossa, mutta parin tunnin kitkemisen ansiosta alue saatiin monin paikoin täysin kitkettyä (Kuva 13). Haastaviksi paikoiksi osoittautuivat puron penkereet, jotka olivat täynnä palsamia ja joita ei kahluukiellon vuoksi saatu putsattua. Talkoot järjestettiin toistamiseen vielä kesäkuun lopulla, tällä kertaa ilman yhteistyökumppania. Tällöin talkoolaisia saapui paikalle purotalkkarit mukaan lukien yhteensä 7 kpl. Jättipalsamia kitkettiin 94,5 kg ja samalla purosta siivottiin roskaa pari kiloa.

Purotalkkarit tekivät yhteistyötä myös Vantaan lähiluonto-oppaiden kanssa järjestämällä talkoot Mätäojalla Myyrmäessä sekä Rekolanojalla Rekolassa. Mätäojan talkoissa jättipalsamia ja rikkapalsamia kitkettiin 4,5 kg. Kyseisiin talkoisiin

saapui purotalkkarien ja lähiluonto-oppaiden lisäksi yksi talkoolainen. Toiset yhteistyötalkoot järjestettiin Rekolanojalla heti juhannuksen jälkeen. Talkoolaisia oli luonto-oppaat ja purotalkkarit mukaan lukien yhteensä kuusi. Jättipalsamia kitkettiin yhteensä 64,75 kg.

Kolmas kesän yhteistyötaho oli Suomen luonnonsuojeluliitto ry Vantaan yhdistys, jonka kanssa purotalkkarit järjestivät kahdet talkoot Kuussillanojalla. Ensimmäisissä talkoissa kesäkuussa jättipalsamia kitkettiin 68,5 kg viiden hengen voimin (purotalkkarit, SLL Vantaan edustaja ja kaksi talkoolaista). Jättipalsamin seassa oli runsaasti myös rikkapalsamia, joka kitkettiin samalla kertaa pois. Rikkapalsami on Vantaan vieraslajisuunnitelmassa luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi, mutta purotalkkarien talkoita ei ole kohdennettu sen torjuntaan. Toiset talkoot järjestettiin heinäkuussa. Silloin jättipalsamia kitkettiin arviolta noin 150-200 kiloa (kuusi täyttä 250 l ja kaksi 150 l jätessäkkiä) yhdeksän hengen voimin

Kuva 13. Ennen ja jälkeen jättipalsamin kitkennän. Kuvat ovat kesän ensimmäisistä jättipalsamin torjuntatalkoista Viertolasta. Jättipalsami oli paikoittain kasvanut hyvin nopeasti.

6.3 Yhteenveto kesän talkoista

Purotalkkarit järjestivät kesän aikana yhteensä kuudet jättipalsamitalkoot. Talkoiden yhteistyötahot olivat Vantaan lähiluonto-oppaat sekä SLL Vantaan yhdistys. Kesän jättipalsamitalkoissa kitkettiin yhteensä 492,05 kiloa jättipalsamia. Yhteistalkoiden lisäksi purotalkkarit kitkivät keskenään yhteensä noin 110 kiloa jättipalsamia. Kutusoraikkotalkoita järjestettiin yhdet. Yhteistyötahona kutusoraikkotalkoissa toimi HOPE worldwide Finland ry, ja talkoot järjestettiin Kormuniitynoja Hakunilassa. Talkoissa kunnostettiin yksi kutusoraikko.

7. Muut työtehtävät

Purotalkkarit osallistuivat kesän aikana satunnaisesti myös kirjolohen (*Oncorhynchus mykiss*) istutuksiin Tikkurilankoskella ja Vantaankoskella. Kirjolohet istutettiin Tikkurilankoskeen haaveilla sekä ämpäreillä ja Vantaankoskeen pääosin putkella (kuvat 14 & 15).

Kuvat 14 ja 15. Kirjolohen istutusta Tikkurilankoskella (vasen) ja Vantaankoskella (oikea).

Toukokuun lopulla purotalkkarit auttoivat metsureita poistamaan isomman rytöpadon Vantaankoskella. Rytöpadon poistoon tarvittiin työkonetta sekä käsivoimaa (Kuva

16). Purotalkkarit avustivat rytöpadon jälkisiivouksessa viemällä paikalta puuainesta sekä muuta roskaa hävitettäväksi. Lisäksi purotalkkarit avustivat metsureita Vantaan virkistysaaren, Tallholmenin, polttopuuvajojen täytössä parina päivänä kesäkuussa.

Purotalkkarit toimivat kesän aikana yhteistyössä myös Vantaanjoen ja Helsingin Seudun Vesiensuojeluyhdistyksen jokitalukkarien kanssa (kuva 17). Purotalkkarit auttoivat jokitalukkareita Vantaan Pikkukoskella edellisvuoden soraikkokunnostuksen viimeistelyssä. Koneella tuotua sora-ainesta oli jäänyt rannalle, josta purotalkkarit ja jokitalukkari yhteisvoimin siirsivät ne kosken soraikkoalueelle.

Kuva 16 (vas.). Massiivinen rytöpato Vantaankoskella.

Kuva 17 (oik.). Kesän aikana tehtiin yhteistyötä Vantaanjoen ja Helsingin Seudun Vesiensuojeluyhdistyksen (VHVSY) jokitalukkarien kanssa.

8. Yhteenveto

Kesällä 2026 Vantaan purotalkkaritoiminta keskittyi virtavesien kunnostamiseen, puroympäristöjen siistimiseen, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen sekä kaupunkilaisten osallistamiseen. Kesän aikana kunnostettiin taimenen lisääntymiselle tärkeitä kutusoraikkoja, poistettiin vaellusesteitä sekä seurattiin

taimenen pienpoikasten esiintymistä eri puroissa. Lisäksi kartoitettiin purojen lajistoa ja vieraslajien esiintymistä, kerättiin arvokasta havaintotietoa Vantaan pienvesien tilasta sekä jaettiin luontotietoa purotalkkareiden sosiaalisen median kanavissa.

Puroympäristöjen siistiminen osoitti, että roskaantuminen on edelleen merkittävä ongelma monilla Vantaan virtavesillä. Erityisesti rakennusjäte, muoviroska ja muut ihmistoiminnan jäljet heikensivät purojen ekologista tilaa ja viihtyisyyttä. Roskien poistamisen ohella kesän aikana torjuttiin vieraslajeja sekä omatoimisesti että yhdessä vapaaehtoisten kanssa järjestetyissä talkoissa. Talkoot kokosivat yhteen paikallisia yhdistyksiä ja kaupunkilaisia sekä lisäsivät ympäristötietoisuutta ja kiinnostusta lähiluonnon hoitoon. Vieraslajitalkoissa keskityttiin erityisesti jättipalsamin torjuntaan.

Kesän havainnot korostivat myös purojen välisiä eroja. Esimerkiksi Kylmäojalla havaittiin runsaasti taimenen nolikkaita, kun taas Krakanojasta niitä ei löytynyt lainkaan. Tulokset tukevat aiempia havaintoja siitä, että vedenlaatu ja vaellusesteet vaikuttavat merkittävästi taimenen lisääntymismenestykseen. Samalla lajihavainnot osoittivat, että Vantaan purot ylläpitävät edelleen monipuolista eliölajistoa, jonka elinolosuhteita voidaan parantaa pitkäjänteisellä kunnostus- ja hoitotyöllä.

Purotalkkaritoiminta on vakiinnuttanut asemansa tärkeänä osana Vantaan pienvesien suojelua. Purojen hyvä ekologinen tila edellyttää pitkäjänteistä työtä, joten käytännön kunnostustoimet, seuranta, ympäristökasvatus ja yhteistyö vapaaehtoisten sekä eri toimijoiden kanssa täydentävät toisiaan ja tukevat kaupungin tavoitteita luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

Lähteet

- Barlaup, B. T., Gabrielsen, S. E., Skoglund, H., & Wiers, T. (2008). *Addition of spawning gravel—A means to restore spawning habitat of atlantic salmon (Salmo salar L.), and Anadromous and resident brown trout (Salmo trutta L.) in regulated rivers*. River Research and Applications, 24(5), 543–550.
<https://doi.org/10.1002/rra.1127>
- Haaranen, S. & Suninen, T. (2023). *Vantaan purotalkkarit - Loppuraportti 2023*. Vantaan kaupunki. 37 s.
- Helsingin Sanomat. (2024). *Helsinki-Vantaan lentoaseman taimenpuroja näyttää kohdanneen jälleen täystuho*. Verkossa:
<https://www.hs.fi/pkseutu/art-2000010355511.html> Viitattu 24.6.2026.
- Hietanen, P. & Laurila, C. (2022). *Vantaan purotalkkarit - Loppuraportti 2022*. Vantaan kaupunki. 46 s.
- Honkanen, J. & Lahin, I. (2024). *Vantaan purotalkkarit - Loppuraportti 2024*. Vantaan kaupunki. 39 s.
- Huhta, E., & Hämäläinen, J. (2020). *Kaupunkipurot: Lähiympäristömme arvokkaat pienvedet*. Turun ammattikorkeakoulu. <http://www.theseus.fi/handle/10024/818426>
- Huttunen, J. (2023). *Vantaan ekologiset verkostot: Metsä- ja puustoinen verkosto, avointen biotooppien verkosto ja siniverkosto*. Vantaan kaupunki 2/2024. Verkossa:
<https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ekologiset-verkostot-2023.pdf>
- Lammi, A., Kokko, A., Kuoppala, M., Aroviita, J., Ilmonen, J., Jormola, J., Karonen, M., Kotanen, J., Luotonen, H., Muotka, T., Mykrä, H., Rintanen, T., Sojakka, P., Teeriaho, J., Teppo, A., Toivonen, H., Urho, L., & Vuori, K.-M. (2018). *Sisävedet ja rannat*. Teoksessa T. Kontula & A. Raunio (toim.), *Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset*. Suomen ympäristökeskus.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161234>
- Louhi, P., & Mäki-Petäys, A. (2003). *Elämää soraikon ulkopuolella ja sisällä: lohen ja taimenen kutupaikan valinta sekä mädin elinympäristövaatimukset*. Riista-ja kalatalouden tutkimuslaitos. Verkossa:
<https://jukuri.luke.fi/server/api/core/bitstreams/8ed9c79b-4478-46ee-8489-dde5d76624b3/content>
- Louhi, P., Mäki-Petäys, A., & Erkinaro, J. (2008). *Spawning habitat of Atlantic salmon and brown trout: General criteria and intragravel factors*. River Research and Applications, 24(3), 330–339. <https://doi.org/10.1002/rra.1072>

Mikkonen, E. & Kähkönen, L. (2025). *Vantaan purotalkkarit 2025 - Loppuraportti*. Vantaan kaupunki. 53 s.

Muukka, L., Eitsi, E., Huttunen, J., Kankkunen, P., Kurittu, J., Selonen, V., Ekroos, E., Vuorikari, A., Rantalainen, V., Vallinoja, M. & Lauri, R. (2024). *Vihreä ja virtaava Vantaa - viherrakenteen kehityskuva YK0050*. Vantaan kaupunki. Verkossa: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Viherrakenteen-kehityskuva-kala15052024-poydalla.pdf>

Ojala, A. (2018). *Vantaan ekologiset yhteydet*. Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 2019:1. Verkossa: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Yleiskaava%202020%20Ekologiset%20yhteydet.pdf>

Parikka, V. (2019, 18. huhtikuuta). *Uhanalaisten meritaimenien esteenä ollut pato puretaan Vantaalla – Kukaan ei tosin tiedä, miten työ on mahdollista toteuttaa*. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/kaupunki/vantaa/art-2000006076275.html>

Perkola, N., Mehtonen, J., Juntila, V., Reinikainen, J., Ahkola, H., Seppälä, T., ... & Juvonen, J. (2023). *PFAS-yhdisteet ympäristössä-tietopaketti*. Suomen ympäristökeskus. Verkossa: https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/PFAS_tietopaketti.pdf. Luettu, 3, 2025.

Rantalainen, S. (2019). *Selvitys puroluonnon täydennyskohteista yleiskaavaa 2020 varten*. Vantaan kaupunki. Verkossa: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Yleiskaava%202020%20Puroluonto.pdf>

Rinnevalli, R., Artell, J., Iho, A., Konu, H., Pokki, H., Ahopelto, L., Ojanen, H., Kuoppala, M., Koljonen, S. & Louhi, P. 2021. *Vaellusesteiden purkaminen osana vaelluskalojen elinympäristökunnostuksia*. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 29/2021. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 88 s.

Romakkaniemi, A., Jounela, P., & van der Meer, O. (2020). *The impact of groundwater upwelling on the Tornionjoki trout: Project report*. Natural Resources Institute Finland (Luke). <https://jukuri.luke.fi/handle/11111/5842>

Sireeni, J. & Virtanen, V. (2021). *Vantaan purotalkkarit - Loppuraportti 2021*. Vantaan kaupunki. 36 s.

Syrjänen, J., Sivonen, K., & Sivonen, O. (2014). *Redd counting for monitoring salmonids in Finnish inland waters*. Verkossa: [https://www.researchgate.net/profile/Jukka-Syrjaenen/publication/271372204_Redd_counting_for_monitoring_salmonids_in_Finnish_inland_waters/links/54c63bf70cf219bbe4f7279a/Redd-counting-for-monitoring-salmonids-in-Finnish-inland-waters.pdf?](https://www.researchgate.net/profile/Jukka-Syrjaenen/publication/271372204_Redd_counting_for_monitoring_salmonids_in_Finnish_inland_waters/links/54c63bf70cf219bbe4f7279a/Redd-counting-for-monitoring-salmonids-in-Finnish-inland-waters.pdf?_)

[_cf_chl_tk=9AVLpzZdb03gi7vzhdJ6sXwv8fwUtWwXuF.JbC3no2Y-1780312866-1.0.1
.1-nCpQKiKbDdVVE2xxHFQas3NijRWA28UPWKezuzrNkCQ](https://doi.org/10.1111/wre.12401)

Tanner, R. & Gange, A. (2020). *Himalayan balsam, Impatiens glandulifera : its ecology, invasion and management*. Weed Research 60(1): 4-7.

<https://doi.org/10.1111/wre.12401>

Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L., & Halonen, L. (2019).

Pienvesiöpas (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36). Suomen ympäristökeskus. Verkossa:

<https://helda.helsinki.fi/items/a462c1d1-b1fc-46ff-8867-77f23d377c59>

Vahtera, H., Männynsalo, J., & Luodeslampi, P. (2026). *Vantaanjoen yhteistarkkailu – Kuormitus, vedenlaatu ja ekologiset indikaattorit 2023–2025* (Julkaisu 99/2026).

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry. Verkossa:

<https://www.vhvsy.fi/content/fi/1008/9818/Julkaisu%2099-2026%20Vantaanjoen%20yhteistarkkailu%20-%20Kuormitus%20C%20vedenlaatu%20ja%20ekologiset%20indikaattorit%202023-2025.pdf>

Vahtera, H., & Männynsalo, J. (2022). *Vantaanjoen yhteistarkkailu: Vedenlaatu ja piilevät 2021* (Raportti 14/2022). Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry. Verkossa:

<https://www.riihimaki.fi/uploads/2023/09/72534236-raportti-14-2022-vantaanjoen-yhteistarkkailu.-vedenlaatu-ja-piilevat-2021.pdf>

Vantaan kaupunki. (2026, 2. kesäkuuta). *Kirkonkylänkosken pato purettu ja ranta-alue uudistettu oleskeluun*.

<https://www.vantaa.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/kirkonkylankosken-pato-purettu-ja-ranta-alue-uudistettu-oleskeluun>

Vantaan kaupunki (ei pvm.). *Lähiluonnon teemavuodet*. Verkossa:

<https://www.vantaa.fi/fi/ymparisto-ja-luonto/lahiluonnon-teemavuodet>. Viitattu 15.7.2026.

Vantaan kaupunki. (2025). *Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026-2031*.

Kaupunkiympäristö, Ympäristökeskus. Verkossa:

https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vieraslajisuunnitelma_2026-2031_0.pdf

Valkonen, V., Parkkima, T. & Saarinen, K. (2020). *Terve askel luontoon - loppuraportti*. Allergia-, iho- ja astmaliitto & WWF Suomi. Verkossa:

https://allergia.fi/wp-content/uploads/2025/04/terve_askel_luontoon_loppuraportti_2020-1.pdf

Vesilaki 587/2011, luku 16 § mom. Saatavilla:

https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2011/587#chp_16_sec_1

Liitteet

Liite 1. Kasvit

Laji	Tieteellinen nimi
etelänruttojuuri	<i>Petasites hybridus</i>
harmaaleppä	<i>Alnus incana</i>
jättipalsami	<i>Impatiens glandulifera</i>
keltamo	<i>Chelidonium majus</i>
kiiltopaju	<i>Veronica chamaedrys</i>
koiranputki	<i>Anthriscus sylvestris</i>
komealupiini	<i>Lupinus polyphyllus</i>
kotkansiipi	<i>Matteuccia</i>
käenkaali	<i>Oxalis acetosella</i>
lehtokorte	<i>Equisetum pratense</i>
litulaukka	<i>Alliaria petiolata</i>
luhtalemmikki	<i>Myosotis scorpioides</i>
nokkonen	<i>Urtica dioica</i>
mesiangervo	<i>Filipendula ulmaria</i>
metsäkurjenpolvi	<i>Geranium sylvaticum</i>
metsävaahtera	<i>Acer platanoides</i>
mukulaleinikki	<i>Ficaria verna</i>
mäkikuisma	<i>Hypericum perforatum</i>
mäkimeirami	<i>Origanum vulgare</i>
nurmipuntarpää	<i>Alopecurus pratensis</i>
nurmitädyke	<i>Veronica chamaedrys</i>
ojakellukka	<i>Geum rivale</i>
oravanmarja	<i>Maianthemum bifolium</i>

peltokanankaali	<i>Barbarea vulgaris</i>
pietäryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i>
puna-ailakki	<i>Silene dioica</i>
ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>
rentukka	<i>Caltha palustris</i>
rikkapalsami	<i>Impatiens parviflora</i>
rohtovirmajuuri	<i>Valeriana officinalis</i>
röyhykaislat	<i>Scirpus</i> -suku
sudenmarja	<i>Paris quadrifolia</i>
särmäkuisma	<i>Hypericum maculatum</i>
terttualpi	<i>Lysimachia thyrsiflora</i>
tummasyytläjuuri	<i>Scrophularia nodosa</i>
tylppöhierakka	<i>Rumex obtusifolius</i>
ukonpalko	<i>Bunias orientalis</i>
vuohenputki	<i>Aegopodium podagraria</i>

Liite 2. Kalat

Ki = Kirkonkylänoja, Ko = Kormuniitynoja, Kr = Krakanoja, Ky = Kylmäoja, Mul = Multaoja, Re = Rekolanoja, Te = Tervaoja ja Va = Vantaankoski.

Laji	Tieteellinen nimi	Ki	Ko	Kr	Ky	Mul	Re	Te	Va
kivenuoliainen	<i>Barbatula barbatula</i>			x	x			x	
kymmenpiikki	<i>Pungitius pungitius</i>					x			
salakka	<i>Alburnus alburnus</i>								x
särki	<i>Rutilus rutilus</i>		x						
taimen	<i>Salmo trutta</i>	x			x		x	x	

Liite 3. Pohjaeläimet

Laji	Tieteellinen nimi
------	-------------------

hernesimpukat	<i>Pisidium sensu lato</i>
hevosjuotikas	<i>Haemopsis sanguisuga</i>
hopeasepät	<i>Gyrinidae</i>
juotikkaat	<i>Hirudidae</i>
koirajuotikas	<i>Erpobdella octoculata</i>
korvalimakotilo	<i>Radix auricularia</i>
koskisirvikkäät	<i>Rhyacophilidae</i>
limakotilot	<i>Lymnaeidae</i>
polttiaisen toukat	<i>Ceratopogonidae</i>
purokatka	<i>Gammarus pulex</i>
rysäsiivikkäät	<i>Polycentropodidae</i>
siirat	<i>Isopoda sp.</i>
siiviläsiivikkäät	<i>Ceratopogonidae</i>
sudenkorennon toukat	<i>Anisoptera</i>
sukeltajat	<i>Dytiscidae</i>
täpläräpu	<i>Pacifastacus leniusculus</i>
vesimittarit	<i>Ceratopogonidae</i>
vesiperhosen toukat	<i>Trichoptera sp.</i>
vesisiira	<i>Asellus aquaticus</i>
värysmadot	<i>Dendrocoelidae</i>

Liite 5. Muut havaitut lajit

Laji	Tieteellinen nimi
immenkorento	<i>Calopteryx splendens</i>
kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>
kirjoukonkorento	<i>Aeshna cyanea</i>
kyy	<i>Vipera berus</i>

käki	<i>Cuculus canorus</i>
meripihkakotilo	<i>Succinea putris</i>
metsäkauris	<i>Capreolus capreolus</i>
mustarastas	<i>Turdus merula</i>
neidonkorento	<i>Calopteryx virgo</i>
nokikana	<i>Fulica atra</i>
peippo	<i>Fringilla coelebs</i>
peltoppy	<i>Perdix perdix</i>
rantasauvakki	<i>Tetragnatha extensa</i>
rupikonna	<i>Bufo bufo</i>
ruskosammakko	<i>Rana temporaria</i>
räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>
satakieli	<i>Luscinia luscinia</i>
sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>
sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>
sisilisko	<i>Zootoca vivipara</i>
tavi	<i>Anas crecca</i>
telkkä	<i>Bucephala clangula</i>
tiltalti	<i>Phylloscopus collybita</i>
vesimyyrä	<i>Arvicola amphibius</i>

Liite 6. Rytöpadot

Missä?	Poisto pvm.	Rytöjen määrä (kpl)
Tervaoja, Mikkola	18.6.	2
Kylmäoja, Tuusulantien tierumpu	23.6.	1
Krakanoja, Tulkintien lähetyvillä	23.6.	1
Tervaoja, Matarin uimaranta	25.6.	1

Krakanoja, Vantaanjoki	23.7.	1
------------------------	-------	---

Liite 7. Soraikkokunnostukset

Kutusoraikko	Toimenpiteet
Kormuniitynoja	
Pko04	Soran ja poikaskivien lisäys (talkoot)
Kylmäoja	
Pky00	Kuohkeutus
Pkyk01a & b	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pky01b	Kuohkeutus
Pky01c	Kuohkeutus ja muotoilu
Pk03	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pk04	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pk05	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pk06	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pk08	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pky09	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys
Pky11a	Roskaa kerätty (autonrenkas jäi), kuohkeutus ja muotoilu
Pky13	Kuohkeutus ja soran lisäys
Pky16	Kuohkeutus ja muotoilulla virtaus keskemmälle
Pky20a	Kuohkeutus
Pky21	Kuohkeutus
Pky22	Kuohkeutus
Pky25	Kuohkeutus, soran lisäys ja eroosiosuojaus kivillä
Pky32	Kuohkeutus, soran muotoilu ja eroosiosuojan muotoilu
Krakanoja	
Pkr07	Kuohkeutus ja soran lisäys

Tervaoja	
Pte01	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys + eroosiosuojaus
Pte02	Kuohkeutus, soran ja poikaskivien lisäys + eroosiosuojaus
Rekolanoja	
Pre01	Kuohkeutus, soran haravointi, siivoaminen roskista yht 2,5kg
Pre07a/b	Kuohkeutus ja muotoilu
Pre07c	Kuohkeutus, muotoilu ja poikaskivien lisäys
Pre08	Muotoilu